รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี รายงานพบไวรัสโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์สายพันธุ์ที่ 2 (cVDPV2) ในตัวอย่างสิ่งแวดล้อม

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2568 จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศ (IHR-NFP) ของรัฐเอกราชปาปัวนิวกินี รายงานต่อองค์การอนามัยโลก (WHO) ตรวจพบไวรัสโปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์สายพันธุ์ที่ 2 (VDPV2) ในน้ำเสีย ซึ่งเก็บตัวอย่างจากเมืองเล จังหวัดโมโรเบ โดยตัวอย่างถูกเก็บเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2568 จากท่อระบายน้ำบนถนน Bowerbird ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมสำหรับไวรัสโปลิโอที่ดำเนินการเป็นประจำในพื้นที่ดังกล่าว

รายละเอียดเหตุการณ์

ผลการตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นจากห้องปฏิบัติการแห่งชาติสำหรับโรคโปลิโอ ณ สถาบันวิจัยเวชศาสตร์เขตร้อน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ยืนยันการตรวจพบเชื้อโปลิโอสายพันธุ์ที่ 2 ต่อมาตัวอย่างนี้ถูกส่งต่อไปยังห้องปฏิบัติการเฉพาะทางระดับโลกที่สถาบันโรคติดเชื้อแห่งชาติ (NIID) ประเทศญี่ปุ่น เพื่อทำการถอดรหัสพันธุกรรมอย่างละเอียด ผลการวิเคราะห์ยืนยันว่าไวรัสที่พบเป็นเชื้อโปลิโอสายพันธุ์ที่ 2 ซึ่งมีความแตกต่างจากสายพันธุ์วัคซีน nOPV2 จำนวน 19 ตำแหน่งในสารพันธุกรรม ต่อมาเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 ห้องปฏิบัติการในเมืองบันดุง สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ทำการเปรียบเทียบผลถอดรหัสพันธุกรรมกับข้อมูลที่มีอยู่ พบว่าไวรัสที่ตรวจพบในเมืองเล จังหวัดโมโรเบ มีความใกล้เคียงทางพันธุกรรมกับไวรัส cVDPV2-n ที่เคยตรวจพบในอินโดนีเซีย (รหัส INO-PAP2) ไวรัสนี้จึงถูกจัดอยู่ในประเภทการนำเข้าไวรัสโปลิโอกลายพันธุ์ชนิด cVDPV2-n จากต่างประเทศ ตามแนวทางการรายงานของโครงการกวาดล้างโปลิโอโลก (GPEI)

ภายหลังการตรวจพบไวรัสในสิ่งแวดล้อม รัฐบาลปาปัวนิวกินีได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ในระดับชาติและจังหวัด พร้อมส่งทีมจากกระทรวงสาธารณสุข องค์การอนามัยโลก และองค์การยูนิเซฟ ลงพื้นที่เพื่อสอบสวนภาคสนามทำการเก็บตัวอย่างจากเด็กที่มีสุขภาพดี ตรวจสอบความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน ทำแผนที่ชุมชน เสริมระบบเฝ้าระวังอัมพาตเฉียบพลันและระบบเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเร่งให้วัคซีนพื้นฐานในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยง และวางแผนควบคุมการแพร่กระจายของไวรัสอย่างเร่งด่วน

องค์การอนามัยโลกประเมินว่า การพบ VDPV2 ในน้ำเสียของรัฐเอกราชปาปัวนิวกินี แม้ยังไม่มีรายงานผู้ติดเชื้อในคน แต่ถือว่ามีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีภูมิคุ้มกันไม่เพียงพอ ขณะนี้ ภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตกยังคงปลอดจากโรคโปลิโอ แต่ยังมีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำเข้าไวรัสจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศที่ยังมีการระบาดอย่างต่อเนื่อง เช่น ไนจีเรีย เอธิโอเปีย และเยเมน องค์การอนามัยโลกยังคงติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้การดำเนินการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการให้วัคซีนโปลิโอยังมีความสำคัญ และเป็นมาตรการหลักในการกวาดล้างโรคโปลิโอ ซึ่งวัคซีนชนิดฉีดส่งผลให้มีภูมิคุ้มกันในระดับสูง

****

ที่มา : EIS | Event Information Site for IHR National Focal Points

จัดทำ : 29 เมษายน 2568

เรียบเรียง : กลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ กองระบาดวิทยา
จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศ ประจำประเทศไทย (IHR-NFP)